

Šmílův DAF

Šlach lecha 5772

26. sivan 5772
16. červen 2012

Časy pro tento týden:

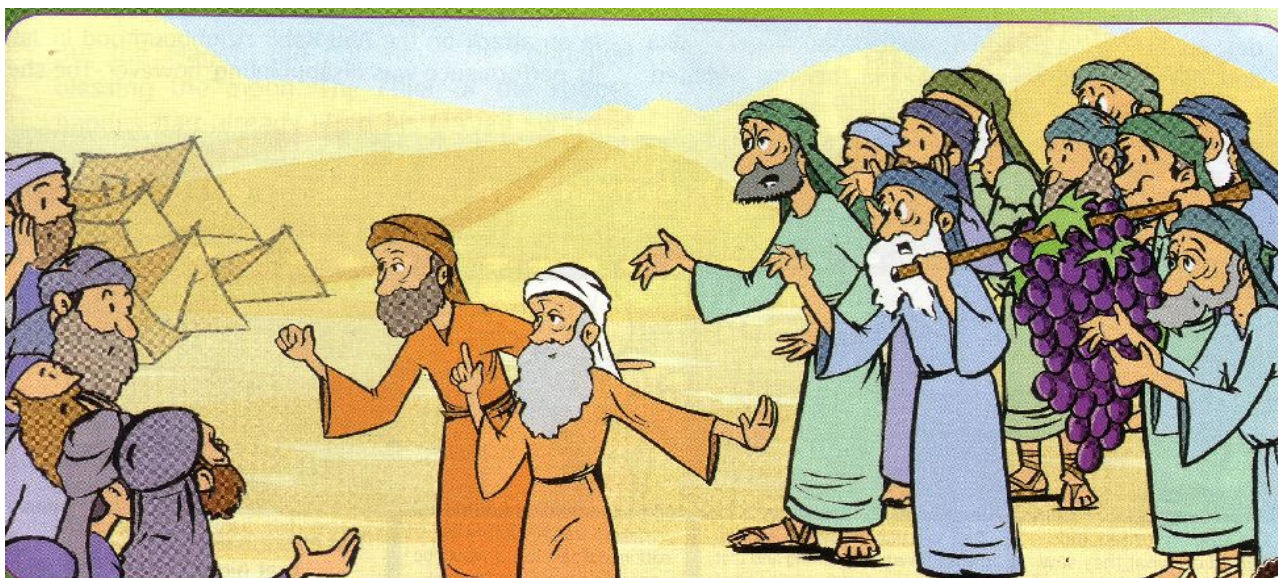
čas tfilin od 3:11 | šma jisrael do 7:03 | mincha od 13:44 | západ slunce 21:14 | tři hvězdy 21:58

začátek šabatu: 20:55 | konec šabatu: 22:23

Kratce | Bekicr

Šabat šalom,

je známo, že judaismus nezná pojem vězení. Na světě je totiž jen těžko něco méně Božského než vězení, v němž je člověk zbaven toho, co z něj člověka dělá – svobody. Přesto se musíme ptát, zda byl trest čtyřiceti let bloudění pouští přiměřený? Dokážeme pochopit, že generace, která Zaslíbenou zemi pohrdla, do ní měla zakázaný vstup. Dobře, muselo uplynout čtyřicet let trestu. Proč ale nutil Bůh tábor odsouzcenců cestovat pouští. Proč nemohli tábořit na jednom místě? Midraš na to odpovídá velmi zajímavě - všude tam, kde se izraelský tábor usadil, rozkvetla poušť. Zeleň nahradila neplodnou a nehostinnou pustinu. Putování tak získalo pozitivní rozměr. Nešlo jen o zbytečné a ubíjející bloudění. Trest se změnil v určité privilegium, v úkol. I dnes se lidé občas ocitnou na místě či v situaci, kdy mají pocit, že nemohou být sami sebou, nevidí smysl svého bytí. Vlastní chybou, hloupostí nebo omylem? Z příběhu bloudění pouští se můžeme naučit, že i trest může být výzvou. Talmud říká, že čím větší je člověk, tím větší svody na něho číhají. Bůh ale neklade člověka do situací, které nemůže zvládnout. (Morální) krize tak není v judaismu známkou slabosti, ale síly. Scénář našeho života je přece společným dílem dokonalosti Boží Prozřetelnosti a pošetilosti našich chyb. A my jsme všichni na cestě pouští, každý z nás vybavený jistým nadáním, znalostmi a emocemi, abychom proměňovali písek v květiny, pustinu v život a všední ve svaté.

Alijot | Rychloparaša

Kohen: Elity v židovském táboře na poušti si na Mošem vymohly vyslání dvanácti zvědů (MERAGLIM) do Kenaánu. Mezi vyslanými jsou i Jehošua bin Nun (za kmen Efraim) a Kalev ben Jefune (za kmen Jehuda).

Levi: Průzkumníci tráví v zemi Zaslíbené 40 dní v čase zrajících hroznů. Přesto po návratu vydají o zemi pomlouvačnou zprávu (tedy jen deset z nich, ne Jehošua a Kalev). Zajímavé je, že ze začátku i deset průzkumníků pomlouvalo zemi „opatrněji“ a „sofistikovaněji“, ale když začal Kalev přesvědčovat lid o nutnosti vstupu do Izraele, přitvrdili a označili Izrael za zemi, která požírá své obyvatele. Tak se stalo na 9. av, nejčernější den židovského kalendáře. Následoval pokus lidu o návrat do Egypta.

Šliší: Jehošua a Kalev se snaží napravit situaci a ubezpečují národ o Boží všemohoucnosti. Národ reptá, Bůh chce vytvořit vyvolený národ pouze z Mošeho potomků. Mošeho však prosí za celý Izrael.

Revii: Bůh zakazuje 9. avu 2449, rok po východu z Egypta, všem mužům starším dvaceti let vstup do Izraele a nařizuje 40 let putování pouští. Udělení výjimky Kalevovi a Jehošuovi. Smrt 10 zvědů. Pokus o nepovolený vstup do Izraele končí vojenskou porážkou. Příkazy o různých obětech po vstupu do Izraele.

Chamiší: Popisy moučné oběti MINCHA a nálevní oběti NESECH.

Šiší: CHALA – příkaz oddělovat určitý díl (tvz. chalu) z těsta. Chléb je základním lidským pokrmem a oddělením chaly naznačujeme, že jsme schopni i do základních fyzických potřeb člověka vnést duchovní rozměr. Je zajímavé, že právě chalu nařídili rabíni oddělovat jako stálou připomínku chrámu (další podobnou připomínkou chrámu je mytí rukou před jídlem chleba), a to dokonce i mimo Izrael. (Chala se původně dávala kněžím.) Speciální oběť CHATAT - oběť pro případ, že omylem zhřeší celá obec, včetně jejích elit – jako zřejmá narážka na hříchy průzkumníků.

Švií: Oběť za hříchy jednotlivce. Trest za úmyslný hřích. Příběh o ukamenování muže (podle tradice se jmenoval Celofchad), který úmyslně porušil šabat. Příkaz CICIT, který dnes tvoří třetí odstavec modlitby Šma Jisrael. CICIT jsou podle Tóry třásně v rozích čtyřcípého oděvu, jedna třáseň v každém rohu má být modré barvy (TCHELET). Logicky platí, že kdo nenosí čtyřcípý oděv, nemusí mít ani cicit. (A protože nejsou čtyřcípé oděvy již pár set let v módě, doporučují rabíni oblékat velký či malý TALIT, abychom mohli i dnes příkaz cicit plnit.)

Haftara (Jehošua 2:1-24): Průzkum Jericha těsně před vstupem do Kenaánu.

Micvot sidry Šlach

ASE	LO TAASE
<ol style="list-style-type: none">1. Příkaz oddělit chalu2. Příkaz CICIT	<ol style="list-style-type: none">1. Zákaz nechat se svést očima či srdcem

Povinnost oddělit *chalu* z těsta je vázaná na minimální množství hněteného těsta, které Tóra určuje jako objem 43,2 vajec (cca 2,5 kg). Navíc je z pohledu Tóry možné *chalu* oddělit pouze v Izraeli. Rabíni ale příkaz rozšířili tak, že snížili minimální objem (na cca 1,6 kg) a ustanovili povinnost oddělovat *chalu* všude na světě jako připomínku Chrámu.

Chléb, jako základní potravina člověka, je tak napevno spojen s příkazem Tóry a požehnáním, takže sytí nejen tělo, ale i duši.

Povinnost oddělit *chalu* začíná až momentem smísením mouky a tekutiny. Mouka musí být z jedné z pěti základních obilovin (stejně jako maca). Tekutinou jedna ze sedmi *maškin* (voda, víno, med, olej, mléko,...). Tóra nestanovuje kolik *chaly* je třeba z těsta oddělit, rabíni ale nelenili a rozhodli, že domácnost bude oddělovat 1/24 a pekárny 1/48. (Protože dnes není komu *chalu* dát, vystačíme si se symbolickým množstvím.)

Rabbi Sacks: Cicit

Sidra Šlach lecha končí odstavcem o CICIT, což jsou třásně v rozích čtyřcípých oděvů, které mají být trvalou připomínkou Božích příkazů. Cicit jsou tak důležité, že se staly součástí modlitby Šma Jisrael, která je obvykle považována za vyznání židovské víry.

Můj učitel, rav Nachum Rabinovitch, jednou v souvislosti s cicit zmínil pozoruhodnou zajímavost. Na jednu stranu je rabíni považují za tak důležité, že říkají: „MICVAT CICIT vyváží všechny ostatní příkazy Tóry,“ na druhou stranu ale neexistuje žádná povinnost cicit nosit. Jejich nošení je nutné jen v případě, že se obléknete do čtyřcípého oděvu. Rambam píše, že „zbožní se nemají tomuto příkazu vyhýbat“. Cicit tedy jsou důležité, hodné pozornosti, ale v zásadě dobrovolné. Proč? Proč nejsou cicit stejně povinné jako například tfilin?

Další zajímavostí spojenou s příkazem o cicit je skutečnost, že se v průběhu staletí vyvinuly dva způsoby jeho plnění. Jeden v podobě velkého „pláště“, který nosíme jako svršek při modlitbách (TALIT GADOL) a druhý v podobě jakéhosi nátělníku, který nosíme pod oblečení po celý den (TALIT KATAN nebo jen „cicit“). A nejenže nosíme dva typy talitů, my nad nimi říkáme dvě různá požehnání. Co k tomu vede?

Stručně se dá říct, že existují dva typy oděvů. Do jednoho se promítá určitá představa o jeho nositeli. Král, soudce či voják nosí šaty, které v podstatě zakrývají jejich vlastní osobnost a místo ní ukazují „rolí“. Tyto *uniformy* mohou mást. Král v trhanských šatech ztrácí na vznešenosti. A naopak i nezkušený, ale uniformovaný policista získává určitou autoritu. Pak je ovšem i druhý typ oděvů. Takové, které nosíme, když jsme sami sebou.

Cicit tak velmi zajímavým způsobem odrážejí onu známou dualitu judaismu, kde na jedné straně existuje veřejný život, obec a sdílení určitých hodnot a principů napříč „světy a věky“ - společně dodržujeme šabat, kašrut či slavíme svátky. Tuto veřejnou tvář judaismu reprezentuje velký talit, naše židovská uniforma připomínající 613 příkazů.

Kromě toho však máme i své soukromé životy jako věřící lidé. Jsou věci, které sdělujeme jen Bohu a nikomu jinému. Máme své touhy, radosti a starosti. Pokud si otvíráme svá srdce, není to veřejný a okázalý akt. Stejně jako malý talit pod oděvem zůstávají tyto věci skryty. Ale nejsou o nic méně důležité a o nic méně židovské. Dva způsoby, jakými nosíme cicit, odrážejí dva aspekty židovské spirituality. Dvě dimenze židovské víry – vnější a vnitřní. Podobu, kterou ukazujeme světu a tvář, kterou zná pouze Bůh.

Sidra v číslech | Šijury a aktualitky

- 37. sidra v Tóře (z 54), 4. v knize Bemidbar (z 10), obsahuje 10 paršiot, 7 otevřených, 3 zavřených, skládá se z 119 vět, 1540 slov a 5820 písmen, obsahuje 3 micvot, 2 příkazy a 1 zákaz
- Ve středu a čtvrtek bude Roš chodeš.
- Mišna: Jevamot 13:2 | Daf Jomi: Nida 26 | Orach Chajim: 65:3
- Tento šabat bude číst haftaru Baruch Chajim Šlechta

Svět Doopravdy | Neklama

- Na doopravdy.cz je k zakoupení nový překlad Pěti knih Mojžíšových.
 - Pyramidky.cz nabízejí možnost připravit pro děti společný chanukový dárek
- Kompletní archív všech čísel Dafu je k volnému užití na www.doopravdy.cz/daf.